

ספר

חיבולא
דיוסקר
צד-יקא

א

היכל דיוסף צדיקא

חלק א

• אוצר בלום ומקיף • טירת זהב ויהלומים • חידושים, ביאורים ומערכות •
• מרגניתין טבין • הארות ואמרות טהורות משובצות ברעיונות מאלפים •
• מטמונים ופניני קדם יקרים, בוערים כלפידים ונוצצים כברקים • שיחות קודש
מרוממי הנפש • פלפולי דאורייתא • סודות ורמזים בפרד"ס התורה, וגלויים
שלא שזפתם עין • תילי תילים, מילין חכימין • לקחי מוסר מאלפי בינה והשקפת
חיים • טללי חכמה נשגבים, רשפי אש שלהבת • קצות דרכיו ומורשתו לדורות •
• דום מדרגותיו הקדושות, בערפלי טוהר קדושתו משולבים, לבבות ישראל
מלהיבים • מחיו, צדקתו וקדושתו של עמוד העולם, רועה הדורות

יוסף הצדיק

זי"ע"א

מהיכלם ומכבשונם בקודש, מבית מדרשם, תורתם והגותם, של מרנן ורבנן
קשישאי וקדישי, אדידי ומרביצי התורה, המאורות הגדולים, ראשי גלותא
ורשי מתיבתא, המופלאים שבסנהדרין, אבירי הדעת והמחשבה, ומשיפולי
גלימתן דחסידי עליון, דמיטמדין גליין להון

נקבץ ונאסף מאלפי ספרים לכנישתא חדא בטוב טעם ודעת, בעט סופר, על ידי

שמעון ואנוני

Rabbi Shimon Va'anunu

היכל דיוסף צדיקא

חלק א

©

כל הזכויות שמורות למוציא לאור

אין לשכפל, להעתיק, לצלם, להקליט, לתרגם,
לאחסון במאגר מידע כלשהו, או לשדר בכל דרך
או אמצעי ללא אישור מפורש בכתב מהמחבר.

הספר הודפס בישראל תשפ"ד

Printed in Israel 2023

The Max
Family Edition

לכל ענייני הספר, ובפרט לחלוקה לזכות
הרבים לבתי מדרשות ושיבות הק', ניתן
לפנות למחבר

שמועזן ואנוני

052.709.0068

ירושלים

סדר ועימוד:

ספר יהלום

בית מקצועי למחברי ספרים

050.414.2255

—♦—

עיצוב גריד ושערים:

אדרת - 050.410.7439

—♦—

עיצוב כריכה:

מילד פלום

מפתח עניינים מפורט להיכלא

55..... בשערי החיכל

69..... שמות רבותינו דתנו רבנן בהיכלא

157..... שורשו ונשמתו

רמזים בענין כתונת פסים • יוסף הוא ניצוצו ותיקונו דאדם הראשון • יוסף הצדיק היה בו ניצוץ מאדם הראשון • נשמת יצחק נתעברה ביוסף הצדיק • נשמתו של חנוך נתעברה ביוסף הצדיק • רבי עקיבא בן יוסף היה גלגול יוסף, ולכן יליף וזרק ממושיט • נשמת יצחק ביוסף • נשמת יוסף מאצילות כמו אדם הראשון • נשמת יצחק ביוסף • יוסף בחינת 'הבל' • יוסף בחינת חנוך • כתונת פסים מרומזו בפסוק ל'בחינת עניו' • יוסף הצדיק מנפש אדם הראשון • יוסף בחינת טוב • יוסף סבל מקטרגים מבחינת עצמו טרם באה התגלות צדקו לפועל • יוסף נתדבק בנשמת נדב ואביוו לדעת הנסתרות • טעם אהבת יעקב ליוסף מחמת 'בן זקנים' • יוסף רצה לתקן חטא אדם הראשון כמו האבות הקדושים • יהושע הוא גלגול דיוסף הצדיק

169..... שמו של יוסף

בלבול באותיות יוס'ף • ג' שמות ליוסף הצדיק • הטעם לשם יוסף הוא הודאה על העבר, ומרומז בו תפילה על העתיד • יוסף ידע שבעים לשון לאחר שהוסיפו בו אות ה' • כוחו של יוסף היה צפון ונתגלה • סוד גדול בשם יוסף • בלידת יוסף נתברר שזוהמת רחל מועטת, ועל כן ידעה שעתידה להוליד עוד זכר • "לא שינו שמם" – כי השם מושך את האדם ומשפיע על מהותו • עמדה ביוסף חכמתו שלא בדרך העולם, ועל כן נקרא 'צפנת פענח' • בשם יוסף מרומזו התגברותו בהכנעת החיצונים והמתקתם • רמזים שונים בשם יוסף • אבן יוסף כתוב על אבן השוהם

• יוסף נתעטר בכתר מלכות • יוסף ניתוסף לו ה' בשמו כדי להמשיך חיות והתפשטות מלשון הקודש לשבעים לשון • יוסף נרמז בשמו שמות הוי"ה כמו אצל אביו • קריעת ים סוף בליל שביעי של פסח בזכות יוסף הצדיק • יוסף הצדיק זכה לג' תארים – אב, אדון ומושל • רחל ביקשה שיהא לה בן נוסף שמתחילת הורתו יהא בן • רחל קראה לבנה יוסף כדי שתתפלל עוד ועוד שיוסיף לה ה' עוד בן • שם יוסף הוא על שם העתיד • יוסף לא שינה את מעשיו ועל כן לא נשתנה שמו ל'צפנת פענח' • יוסף שמר על שמו הקדוש וכן זכה לזיווג המיועד לו • כאשר האשה עסוקה בגידול בניה אז ניכרת מידת היראת שמים שבה • יוסף לא נתגלה מיד בגלל שמו 'צפנת פענח' • רחל נתבעה שלא ציפתה לכל השבטים • יוסף נרמז בשמו שלמד הכל מיעקב • שינוי שמו ל'צפנת פענח' • השם 'יוסף' יש בו הודאה על לשעבר ובקשה על העתיד • רחל התפללה על משיח בן יוסף שיצא מזרעה • האב והאם ושני בניהם משלימים יחד שם הוי"ה • בזכות תפילתה זכתה רחל שמיוסף בנה נוספו עוד שני שבטים • יוסף שמר על שמו כדי להישאר במידת ענוה • רחל התפללה שיעשה לה נס כיון שכל כוונתה הוא להרבות כבוד שמים • מדוע קראה רחל לבנה יוסף ולא אסף • רחל התפללה שיוסף יתעלה במדריגה נוספת בכל יום • יוסף שהשתדל בקדושה זכה לסיוע בעת ניסיון להוספה על שמו • האם שינה יוסף שמו, והאם הוא שם עברי • טעם לכינוי יוסף בתואר 'צדיק' • יוסף ובנימין שלימות מידת היסוד • יוסף היה בצדקתו בתמידות ולא הרהר אחר מידתו יתברך • יוסף הצדיק – תיקון לעולם • התורה גילתה שיוסף היה צדיק כל חייו עד פטירתו • יוסף חשד באחיו שעוברים על אבר מן החי ברוחניות • מזה שיוסף ראה העתידות הוברר שלא פגם • הטעם שנקרא יוסף "צדיק" • הנוטר הברית זוכה למלכות • האחים נבהלו מפני יוסף מחמת צלם אלוקים שגילו בפניו • מדוע צדיק נקרא בשם "יוסף" • הראה להם שהוא מהול • הצדיק צריך לפעמים ליפול בקטנות המוחזן כדי להמשיך השפעות טובות • יוסף נמשל ללהבה • יוסף נקרא 'צדיק' להורות על חשקו להוסיף להתקשר לה' יתברך • המקור בתורה לבן י"ח לחופה • יוסף מכונה 'קטן' כמו השורש הקטן שהוא יסוד האיץ • על ידי קדושת הפה שהוא מכון כנגד ברית המעור נתגלה שהוא אבן יוסף אחיהם

קדושתו של יוסף.....209

אות יוסף הצדיק שלא נפל מקדושתו • יוסף בצדקו מתחילה ועד סוף • הצדיק משפיע השפעות רוחניות לכל הדבקים בו • יוסף החמיר על עצמו • לא הכירוהו מחמת הפלגת הקדושה שניכר בדיוקנא קדישא • אחיו הכירו מצורת יופיו את קדושתו וצדקתו • מוסר לחשב חשבונו של עולם • "מלאכתו" זו תורה ומצוות • יוסף חס על כבוד קונו • יוסף בקדושתו מושל על טומאת מצרים • ראיות שיש בהם קדושה • על ידי קדושת יוסף הצדיק זכו לקבלת התורה • השבטים התביישו שלא זכו להשיג גוף קדוש כיוסף • בזכות יוסף השכינה תלויה את ישראל בגלות בתוך הלשונות • בקדושת יוסף יש שליטה ומלכות • יוסף מנחם את אחיו על המכירה ועל החטא • כל הקדושה היא שלי מבח שאני אדון • בשביל הקדושה – זכה יוסף לכל הגדולה • קדושת יוסף אצל כל ישראל • שם הוי"ה ברוך הוא שרה עליו מחמת גדול קדושתו • בשביל יוסף הצדיק נתגלה האור שהאיר לאדם הראשון • הרגישו האחים כי גם הוא משתמש ברוח הקודש

מדרגתו של יוסף.....229

יוסף היה בערוות הארץ של מצרים עוד קודם שנולד • יוסף נותר בצדקתו במצרים ומשל על תאוותיו • יוסף הצדיק לא יכול לסבול את הגורמים לו ביטול תורה • כשמשותקים לשמוע מהצדיק הוא יכול להשפיע • על ידי המכירה בא לדרגתו • יוסף היה ירא שמים • יעקב חשש שלא נתקיימה סוד המרכבה • יוסף דיבר בלשון הקודש והיתה השכינה מדברת מתוך גרונו • יוסף הורד ממדרגתו כדי שיוכל לבא לידי ניסיון • "ויהי שם" – שלא נפל ממדרגתו • זכה להתעלות למדרגת ספירת החכמה • יוסף נחשב כספר תורה • יוסף ידע מתחילה עד סוף שהכל לטובה • השפעתו של יוסף היתה כללית, ורבי חנינא בן דוסא דומה לו בזה • גם כשהיה בבית הסוהר היה חזק ולא נפל • הצדיק הוא השליט שהוא גזור והקב"ה מקיים • מי שתולה הנהגתו ביד הקב"ה אינו ירא • יוסף הצדיק חשש על חילול ה' יותר מצערו הפרטי • קרא לבנו מנשה כדי להחשיב את הרוחניות שלא ישכחנה • יוסף הרגיע את אחיו שלא ינקום בהם • יוסף אחז עצמו כנער • יוסף זכה למדרגת צדיק בגלל האמונה • קדושת יוסף

הצדיק • יוסף תכלית היופי • האופן שהתעלה יוסף למדרגתו הרוחנית
הגבוהה • חתימת זקן • כוחו של יוסף בתוך כלל ישראל • יוסף היה דבוק
תמיד בה' • יוסף נשאר בצדקותו • מידת הביטחון של יוסף • יוסף הפך
את כל עניני הגשמיות לרוחניים • גם ליוסף היה קץ לגלותו • יוסף היה
צינור להביא את השפע לעולם • צורת הצדיק נשארה על פניו של יוסף
במצרים • ולא יכול יוסף להתאפק – 'מנוחת-הנפש' • הוא בצדקו! •
שבת לקביל יוסף צדיקא – חותם האמת והשלוש • מלכות האדם על
עצמו • ויגבה לבו בדרכי ה'

גדלותו ומעלתו 273

לימוד מידת הענוה מיוסף הצדיק • הצלם של יוסף נשאר עליו • בגלל
שהיתה לו ענוה זכה יוסף ומצא חן • יעקב אהב את יוסף כיון שנחשב
כמו כל האבות • גדלותו של יוסף • שבחו של יוסף הצדיק • בגדול מדת
הענוה של יוסף הצדיק • יוסף היה בר חכים ולכן נענש בגיל זה • יוסף
עבד את ה' בשני יציריו • יוסף הצדיק לא נתכוון להתנאות, אך מחמת
מדריגתו הגדולה נחשב לו לנאוה • טעם שלא רחצו את יוסף בצאתו
מבור האסורים • יוסף לא שינה שמו ולשונו, לא היה פרוץ בעריות ולא
גילה סוד • אף שגלה יוסף ממקומו לא נגרעה חכמתו • קבלת יסורים
באהבה – ממתקת הדין • שלמות האדם – ביראת שמים • בזכותו של
יוסף • מדוע אמר יוסף להגיד לאביו שעלה לגדולה • אצל יוסף היתה
מידת האהבה • יוסף ידע מעלתו וכך יכל לשלוט • מעלתו של יוסף היא
שנשאר במצרים צדיק כפי שהיה • התמדת יוסף בתורה • אף שנשא
אשה חדשה – נטל על עצמו את כלכלת מצרים • יוסף נענש על הדיבה
אף שהיה פחות מבן עשרים • בזכות שנשמר בנעוריו מן החטא זכה יוסף
להיות 'צפנת פענח' • מעלתו התמידית של יוסף • המקטין עצמו – תורתו
משתמרת • מעלת הענוה של יוסף • יוסף הצדיק היה מחשב הפסד מצוה
כנגד שכרה • יוסף שלט על הארציות שלו • יוסף גמל חסד עם אחיו •
מידת ההסתפקות במועט • שרתה על יוסף שכינה אף שלא נשא אישה •
יוסף שמר על עצמו בימי ילדותו • יוסף לא רצה להוכיח את אחיו בעצמו
• למה יוסף התגלח והחליף שמלותיו בעצמו • עד היכן "הכרת הטוב"? •
איך אפשר לאמר על יוסף שהיה עושה מעשה נערות • גם כשעסק בצאן

לא התבטלו מן התורה • יוסף רמו שמעולם לא טימא את ברית המילה • לא יכול להתאפק? לא על חשבון השני! • יוסף עמד בצדקתו למרות גדולתו ומלכותו • אף שהיה רך בשנים, הנהגתו היתה כשל זקן • גדלותו של יוסף דווקא בבית הסוהר – בשפל המדרגה • היו צריכים לשוב גם על ההתראה של ראובן • כשיש יראת שמים – אינו מפחד • יוסף לא השתנה ממקודם • יוסף שיבר את כוחות הסיטרא אחרא • בהיותו 'ירא אלוהים' אסר יוסף דווקא את שמעון • מעלת היות יוסף 'רועה צאן' • יוסף רצה להשתתף עמדם בתשובה • יוסף פעל הכל לשם שמים • יוסף המושל ביצרו • חכמתו של יוסף • יוסף היה בבחינת פרה ורבה • יוסף מלך על כל אבריו • יוסף היה דבוק באל חי • מידתו של יוסף • יוסף היה עניו כי היה ה' לנגדו תמיד • יוסף היה צדיק הדור וסילסל בשערו • כשיש שובע ורעב בגשמיות – יש גם שובע ורעב ברוחניות • דרגתו הגבוהה של יוסף • טוהר נפשו ונקיון מעשיו • ממעלותיו של יוסף

רחייו ופועליו..... 329

היאך שמר יוסף את השבת במצרים • בכל צרה שהיתה ליוסף הצדיק נגן עליו שם הוי"ה • יעקב ידע שיוסף ימשיך למלוך שמונים שנה • הצדיק נמשל לרועה וישראל הם הצאן • פרנסת אנשי מצרים בזכות שמירת ברית של יוסף הצדיק • יוסף החמיר על עצמו אף שעדיין לא קיים פריה ורביה • יוסף למעלה מן הטבע • דאגת יוסף לחינוך בניו במצרים • יוסף תיקן שיהיו הנשים עומדות מלמעלה • הנחשים והעקרבים לא הזיקו ליוסף כי היה מושל ולא נמשל • יוסף היה מתפלל תמיד שינצל מכל רע • יוסף נתן ל"ז שנים לדוד המלך • יוסף הצדיק חידש את עבודת ההכנה • יוסף היה תובע מהמצרים שימולו • יוסף קיבל עליו גזירת שמים באהבה • השכר שקיבל יוסף על שקיים מצות כיבוד אב בשליחותו לאחיו • על הכסף של מצרים היו תמונות של עבודה זרה • נזירות יוסף ובסיבת גילוחו • כוחות הנפש של יוסף הצדיק • יוסף חידש מצות הכנה לשבת • המצרים שברו את עבודה זרה כדי לבטל אותה • יוסף קשר את מרכבתו תחתיו להמשיך הכל לה' יתברך • ברכת יוסף לתבואה • יוסף עשה חסד עם המצרים שיהיו נימולים • יוסף לא סייע כלל במה שגילחודו בתער • לא זחה דעתו של יוסף להתנאות בעולם • איזה רמוז בענין תולדותיו וקורותיו של יוסף

במצרים • יוסף כילכל את כל הארצות ואת כל בית ישראל • יוסף הצליח
דווקא בעת הקושי • יוסף ועמלות בתורה

353..... יוסף מידת יסוד

• ביאור הפסוק "לפני מלכים יתייזב" • גדול כבודו של יוסף הצדיק • שמות הקודש המקיפים את האדם • מהי מלאכתו של יוסף • יוסף הוא השליט בגימטריה שם הוי"ה • עומק תוכחת יוסף את אחיו • הכח היחיד המבטיח להינצל ממחשבות עריות הוא לימוד התורה • רגע האמת ממוסס את כל התירוצים • מיד בתחילה אומרים ליצר 'לא' • התביעה על עירוב נגיעה אישית במעשה מצוה • נתגדו בבית הסוהר כדי שיהיה נכנע אחרי שעמד בניסיון • חשבון מצוות ועבירות – אם לא נעשה כהוגן לא נרוויח מאומה • המושל ברוחו • הכל תלוי בתשובתו של יוסף • יוסף קטן של שבטים ולא עמדו בתוכחתו • על ידי שמירת העינים זוכים לקדושת יוסף הצדיק • להמתיק צערו של הוולת, גם אם גמלך רעה • בכייתם של יוסף ובנימין על המקדשים • ההחלטה היא הקובעת • אם אדם מוצא מנוחה יש לו לחשוש שישכח את קרוביו • אין מקום לקנאה בעשירות • ההשתדלות הראויה • בשעת ניסיון יש לברוח מיד • יום הדין ויום התוכחה • בשעת מלחמה עם היצר צריך לסרב מיד • הרבה מחלוקות היו נמנעות אם הצדדים היו מדברים ביניהם • תשובת המשקל • האדם מחוייב לרסן את רגשותיו • מלך על מקלו • תוכחת יוסף • הזקן – סימן יהודי • לעתיד לבוא יוכיח הקב"ה את האדם ממעשיו שהיה יכול לעובדו • נשתנה טבע גופו של יוסף הצדיק • יש לפייס את עושה העוול

401..... יוסף הצדיק

• הצדיק השליט ביצרו גורם להשפעות טובות ולרשעים לחזור בתשובה • יוסף זכה למלוכה על ידי שמשל ביצרו • על ידי נטירת הברית זכה יוסף לבנים זכרים • שם יוסף נרמז ב'גילוס', ועל כן קברוהו בו המצריים כדי שיתברך ממנו הנער • ביוסף היתה תכונת צמא לדברי תורה • תולדות יעקב – יוסף • יוסף זכה לדרגת יסוד ח"י עלמין • נחשים ועקרבים יש בו • יוסף וורעו נמשלים לדגים הרומזים לצדיקים • ענין שנקרא יוסף שליט הרומז לבחינת 'צדיק יסוד עולם' • הי"ב שבטים נכללים ומתאחדים

ביעקב על ידי יוסף • יוסף בחינת יסוד המחזיק הבנין בסתר, אך סופו להשפיע בנגלה על כל הדור • בן זקונים – מלשון זקן שקנה חכמה • יוסף נשאר בבחינת 'חי' ולא הושפע מערות מצרים • יוסף עמד בניסיון על ידי הכרתו בקדושת נטירת הברית • הלב שלא חמד

שטנו של עשיו.....419

בְּשָׂרוֹ את יעקב שבנימין לא השתחוה לגוי • כוחו של יוסף רמוז בבטן יעקב • יוסף הצדיק קרוי 'שור' • יסוד שלום מושל על עשיו • הטומאה איננה נצחית • אש בלא להבה אינו שולט למרחוק • יבוא יוסף ויתגסס מעשיו שלא עזב רעת יעקב • יוסף מסר עצמו במסירות נפש במצות כיבוד אב • הוסיף הדבר שמחה על שמחתו • אם יוסף ימות – יחזור המורא מעשיו • כוחו של יוסף • השנים ששהה יעקב בבית עבר הגינו עליו מכחות הטומאה של לבן • יוסף מעורר מדנים עם שר של עשיו • כיון שאבי חי בהכרח ש'אני יוסף' בעולם • להעביר גילולים מן הארץ • הכבד להכניע שרו של עשיו על ידי מדרגת 'ישראל' • מדוע דוקא יוסף הוא שטנו של עשיו • אין זרעו של עשיו נמסר אלא ביד זרעו של יוסף

יעקב ויוסף.....439

כל תולדותיו של יעקב – בזכות יוסף • טעם מחשבת יעקב על יוסף שהוא בן זקניו למרות שידע שעתיד להעמיד י"ב שבטים • יעקב לימדו ליוסף את 'תורת הגלות' • יוסף הוא בן משותף לשתי האמהות • על ידי מסירת יעקב ליוסף תורת שם ועבר היו זו איקנינה דומין • ניסיונות יעקב ויוסף • יעקב ויוסף תיקנו את חטא עץ הדעת • דמיון יוסף בבחינת יעקב בפרטיו והשלמת מידתו • יעקב ויוסף נחשבים כאחד ומה שתיקן יוסף כאלו תיקן יעקב • ליעקב וליוסף היה הענין של 'פרצת' • מידת חסידות של יוסף בכיבוד אב מחייב את יעקב • יוסף עיקר תולדותיו של יעקב • יעקב הוריש ליוסף את מידת הענוה • רמוז בבחינת מה שאירע ליוסף אירע לציין • דיבת יוסף סיבה להגדלת אהבת יעקב ויוסף • יוסף היה יכול להמשיך את גילוייו של יעקב אבינו למטה יותר • דיבת יוסף על אחיו הביא רעה לאביהם • ליעקב ויוסף היתה עבודה ותכלית אחת • יוסף היה תולדות יעקב הראשון שלא השלימו לפדיון צער גידול בנים

של אברהם • בחינת יעקב ויוסף אחוזים למעלה גם במידות העליונות
• המשך יעקב אבינו הטמון ביוסף • יעקב ויוסף שניהם רמוזים ואחוזים
בוא"ו דשם הוי"ה ברוך הוא • טעם היתר יוסף להביא דיבת אחיו רעה
אל אביהם • הטעם שיעקב אהב את יוסף על אף שהביא דיבת אחיו
• החסרון ב'למעשה' של 'סדר טהרות' • יוסף לא סיים 'סדר טהרות'
עם אביו • יוסף למד גם סדר טהרות • יעקב הכיר ביוסף שראוי להבין
סתרי תורה • יעקב אהב את יוסף ממדרגתו הגבוהה • ה'סימן' שיוסף
הוא הממשיך • אהבת יעקב ליוסף נמשכה מהחכמה העליונה • יעקב
נתן ליוסף יותר ולכך אהבו יותר • עיקר האהבה היא מצד המצוות • יוסף
בא מכוחו של יעקב • יוסף התנהג כזקן כבר בימי עלומיו • הטעם שקרא
ליוסף בן זקונים אף שבנימין היה קטן הימנו • מדוע רק יוסף נחשב לבן
זקונים? • יופי חכמה במקום אחד • האהבה ליוסף בשם ישראל מבחינת
זעיר אנפין • מדרגתו המיוחדת של יוסף • יוסף נאמן ליעקב כבי תרי • יוסף
חכמה מפוארה בכלי מפואר • יוסף נולד ליעקב בוקעותו כשהיה בתוקף
חכמתו • יעקב שינה את יוסף לטובה עקב עדיפותו בתורה ובחכמה על
אחיו • אהבת יעקב ליוסף משום דמיונו במידת החסד והשלום • לימוד
יעקב עם יוסף היה בבחינת חכמה • לימוד יעקב עם יוסף – רזי תורה •
מועדי חנוכה ופורים הם חלקו של יוסף • הצדיק עובד את ה' גם בדיבורי
חול • יוסף התנהג בחכמה ורצה בחכמה • ענין 'בן זקונים' אצל יוסף הוא
לתואר חכמתו • עיקר תולדות יעקב הנקראים על שמו התחיל מיוסף • מה
שלמד משם ועבר מסר לו • כתונת פסים היתה הסיבה להכרת האהבה
ליוסף ביותר • טעם אהבת יעקב ליוסף • מה הסיבה העמוקה לאהבת
יעקב ליוסף • יוסף היה 'שמש' כמידת יעקב • מצות כיבוד אב במקום
סכנה • עקב מסר ליוסף שם 'רא"ה' • למה שלח יעקב את יוסף לאחיו •
קורות יוסף כנגד יעקב • יעקב ראה ברוח הקדוש שיוסף חי ועל כן אמר
'רב' – שאין צריך יותר לראיות להתאמת • זכותו של יעקב ושל יוסף •
יוסף השיג החכמה בכללות ומעלתו משלמות דיעקב • יעקב חי בלבו של
יוסף בתמידות • למה לא אמר יוסף לאחיו 'אני יוסף אחיכם' • למה יוסף
אמר "אבי" ולא "אבינו"? • הטעם דנבהלו אחיו 'מפניו' – שהיה דומה
לפני יעקב • האחים הרגישו בהתגלות יוסף כאילו אביהם נמצא שם • יוסף
נתבון בלשונו דייקא במאמרו 'שמני אלוקים לאדון לכל מצרים' • יוסף

ביקש שמירה מיעקב • יוסף בישר ליעקב שה' העלהו לגדולה • בשורת
 'יוסף חי' – לא במהירות • לאבי – כל כבודי • הטעם ששלח יוסף ליעקב
 גריסין • סוד זקנים • ככל שמתישנים דעתם מתישבת ומשתבחת • הודעת
 'יוסף חי' בחכמה ובחזקת חי מחמת שררותו • יוסף דיין בלשונו שהוא
 אדון למצרים אך הקב"ה המושל העליון • התורה – הקשר בין יעקב ויוסף
 • לאחר שדיברו האחים את 'כל' דברי יוסף אז האמין יעקב • שנות דוד
 משנות יעקב ויוסף • יעקב נסע ליוסף כדי לראות איך מתנהג "בוחר" •
 הודאה על עצם החיים • יוסף לא פקפק כלל בהנהגת ה' • יעקב הבין שתם
 עניו שהרי יוסף חי בצידקתו • ממעשה יוסף הוכח שגדול תלמוד מכבוד
 אב • הנהגת יוסף בעולם תהיה כמו שיעקב חי ורוחו מנחהו בכל ענין •
 שמחת יעקב בעת התגלות יוסף בהתנוצצות האור הרוחני מתוך החושך
 • התורה הייתה מרכז חייהם של יעקב ויוסף • נתינה משנות יעקב אבינו
 לשנות דוד המלך • ניסיון יוסף הצדיק גדול מניסיון יעקב • בטל רצונך מפני
 רצוני • 'אמותה הפעם' – רק פעם אחת • בחינת מיתה ביעקב – רק אחד
 התגלות יוסף • יוסף היה ההמשך לתורת יעקב אבינו ולענין של 'שפתותיו
 דובבות בקבר' • מתי נתן יעקב משנותיו לדוד • לאחר התגלות יוסף לא
 חשש יעקב מן המיתה • היה עוין ליעקב אם יוסף היה נהרג • דמיון יעקב
 ויוסף אף בזיווגם שמצאו בחי"ל • הטעם דיוסף נשבע בשימת ידו על ירך
 יעקב • האם יוסף כמלך יכול למחול על כבודו • כוונת יעקב בענין 'משיח
 בן יוסף' • מורא אב באופן המושלם ביותר • הביאור בהתשחחות ישראל
 על ראש המיטה – מפני כבוד המלכות • ביקור חולים של יוסף אצל
 יעקב אביו – כבן מזל שמבקר • כיצד היה יוסף היה 'בן גיל' של יעקב
 • חינוך הבנים בדרך ישראל סבא • בגלל תפילת יוסף חזרה השכינה •
 יעקב ראה על פני יוסף וזרעו שלא חטאו מפני התקשרותם בצורת צדיק
 • יוסף הקדים התשובה ויעקב עשה טוב • יוסף למד להעריך את החיים
 עם יעקב אבינו • חניטת גוף יעקב להקשר נפש וזרעו אחריו בצדיק • צורת
 העונש בצורת החטא • כששרתה על יעקב שכינה 'הצטרף' ושתק • יוסף
 נשאר במצרים עם החינוך של יעקב • יוסף ירד למצרים לגייר גרים •
 ה'ר' טוב' מתגלה מההסתר • קרבת יוסף לאביו מעלה בפני עצמה •
 מה שאירע ליוסף עם אחיו רומז למצב התורה בישראל

מפתח מפורט להיכלא

כתונת פסים לכיבוד אב • כתונת פסים – אור לבוש דאדם הראשון • יהיב חכמתא לחכימין • יצחק ויוסף בדרגא אחת • השנים שמסר יוסף לדוד המלך • הכתונת הוא סימן ביוסף • ביאור מיוחד – יוסף הוא שעשה לאביו כתונת פסים! • יוסף מחבר בין העליונים לתחתונים • יעקב אבינו מגלה שאין שום פגם בנישואיו עם רחל וביוסף בנו • עשה לו כתונת פסים להודיע מעלותיו • יוסף בבחינת שבת קודש • לגדל חביבותו – עתיד לחלקו לשניים • יעקב ידע שהאחים שונאים את יוסף • קנאת האחים • כיון שלא היה משאילה הוכיח יעקב שכתונת בני היא • הכתונת הוכנה קודם שנולד • יעקב עשה לו את הכתונת שלא יראה כבן תורה ולא יקנאו בו • החן שהיה אצל יוסף הצדיק • כתונת יוסף – ככתונת של ספר תורה • לא הכתימו את כתונת הפסים – רק כתונת אחרת • כיון שיוסף היה דומה ליעקב – היה ראוי לירשו ולמלא את מקומו • על ידי הכתונת היו לו יסורים ונתגדל על ידם • "ועשה" – לשון עתיד, שהכתונת גרמה לו לצרות • יוסף יצא בתבליט השלימות ולכן זכה להתגבר על יצרו • כתונת פסים – מבגדי משי • פסי"ם – ראשי תיבות פה סח יציאת מצרים • מלבושים נאים לאיש חכם • יעקב שמע מאחורי הפרגוד את הצרות שיהיו ליוסף • משום שלא היה משאילה לאחרים – אפשר להעיד על פי הכתונת • כתונת פסים היתה עם כלאיים • כתונת פסים – חלוק של תלמיד חכם • החילוק בין החלומות של יוסף • הדיתר של האחים להזיק את הכתונת • כתונת פסים מרמז את צרותיו של יוסף • האחים הפשיטו את הכתונת כדי שישלטו בו החיות • ראשי תיבות פסי"ם • צדיק מגיע לענוה על ידי התבוננות במדרגת צדיק גדול ממנו • הפשיטו את יוסף ממעלותיו • ליוסף היתה חכמת החקירה • כתונת פסים – אור המקיף לכל קליפות • יעקב מסר כוחות ליוסף • מהכתונת הכירו שיעקב אהבו • יעקב רצה שאחיו יקנאו בו קנאת סופרים • שני כתונות היו לו • עשה לו כתונת שיכפר לו על הלשון הרע • יעקב עשה לו כתונת להראות שאהבו מחמת מעלותו, ולא מחמת רחל אמו • החן שהיה ליוסף על ידי הכתונת • עשה לו כתונת שעליה נראה כל כתם • מלבוש הדיקנא קדישא • עשה לו כתונת לציין שהוא תלמיד חכם • הכתונת באה להראות את כבודו בבגד של תלמיד חכם

**מפתח
מפורט
להיכלא**

והוא נער..... 575

רמו באותיות ג', ט', כ' + מבח קדושתו לא סבל כל עוולה וסטייה מדרך האמת + רמו בפסוק לדיבה שהוציא יוסף על אחיו בשלושת העבירות + דיבת יוסף על האחים מחמת גילו + מפני שהיה יוסף רק בן שבע עשרה הביא דיבת אחיו רעה + יוסף התכוון לתועלת – שיוכיחם אביהם ויתקן מעשיהם + יוסף דאג לתיקון נפשם של אחיו + האם לבהמותיו של יעקב יש דין דגים? + שיטת יוסף ואחיו בענין בני השפחות + הכרת פניהם של האחים הקדושים + יוסף העלה את הרע לשמים + יוסף נהג כדין בספרו לאביו על מעשה אחיו + הכל תלוי במחשבת המלוח + היות ויוסף היה 'בר חכים' נענש גם בגיל טו"ב + יוסף היה כלול ממעלת כל אחיו + למה חשב יוסף על השבטים שעוברים עבירות + יוסף הביא דיבת האחים – מפני שגורם רעה אל אביהם + האחים לא רצו לקבל את יוסף כמלך מרצון אלא כמושל ובעל כרחם + בנערותו שמע את הוידוי של אחיו + יוסף היה רועה ומדריך את האחים בעבודת השם יתברך + השבטים התירו לעצמם להינשא לבנות הארץ + אם רואים חיסרון בזולת – שהוא באמת חיסרון שלנו + יוסף מחמת פרישותו לא יכל לסבול כל שמץ שנראה מאחיו + יוסף ראה אצל אחיו הנהגות סותרות ולכן לא יכל לדונם לכף זכות + יוסף נתכוון לשם שמים שיוכיחם אביהם + יוסף נהג כרועה ששומר על האחדות + השבטים שהיו אוהבים ליוסף + מידת 'יוסף' להוסיף ולהשפיע על אחרים לטובה + בני יעקב אבינו כולן שווין לטובה + מעשה האחים ומחשבת יוסף + מחלוקת יוסף והשבטים + מחלוקת יוסף ואחיו + יוסף הלך בשיטת אביו שהם נחשבים בישראל ולא כבני נח + יוסף הוכיח תחילה את אחיו בשדה בסתר כדי שלא ישמע אביו + ביאור ענין מחלוקת יוסף ואחיו במחלוקת 'חידוש הסמיכה' + דרך סיפור יוסף ליעקב על אחיו + יעקב שחרר השפחות קודם שנשאן + אם צריך לגרות את היצר

קנאת האחים ביוסף..... 605

יש מידות שמקורן בנפש ולא ביצר הרע + התרחקות מקנאה ושנאה + שנאה שאינה פורצת גבולות + לא דיברו עימו מטעמי שלום + שנאת האחים ליוסף לשיטתו שהחזיקם כבני נח + פועל דמיוני לעתיד שיקרע

הים בפניהם • האחים היו אנוסים בשנאתם ליוסף • פירוד הלבבות העמוק
בין יוסף ואחיו • מאה מיתות ולא קנאה אחת • בביאור ענין שנאת יוסף
עם האחים וכיצד נמשך להרגו • מריבת האחים עם יוסף גרמה רק שלא
יכלו לומר שלום זה לזה • האחים חשבו שיוסף מתנאה עליהם באהבת
אביו • השנאה של האחים ליוסף הוא בעבור "אחיו" • כל אחד מהשבים
החזיק את יוסף במדרגה גדולה ממנו • האחים לא יכלו לדבר עם יוסף
בעבור ה'שלום' • איזה שלום לא רצו האחים לתת ליוסף • יוסף השפיל
עצמו למקומות נמוכים כדי להעלות משם נשמות נדחות • הטעם שלא
יכלו האחים לדבר אל יוסף לשלום • בביאור מחלוקת יוסף עם אחיו
ומיתה שרצו להתנכל בו • שנאת האחים ליוסף מצד שראו שיעקב אהבו
ומכבדו מצד אמו • הקשר בין שנאת האחים ליוסף לקריעת ים סוף •
ענין מחלוקת יוסף עם האחים שהיו בזה עניינים לשם שמים • עד היכן
מגיעת עומק השנאה לרשעים • לא יכלו לדבר עמו לשלום • יוסף חשב
שיש לאחיו דין של בן נח • ליבו של יעקב היה בטוח בה' • טעם לקנאת
האחים ביוסף – שמירת אביו • קנאת האחים בחלומותיו של יוסף • יעקב
שמר על יוסף במרגלית • התחזקו חלומותיו שיתקיימו • עבודת יוסף היה
בהיפוך מאחיו ולכן לא יכלו להתקשר ולהימשך יחד • האחים דנו את
יוסף למיתה כדן 'עד זומם' • למה לא ניסו האחים להרוג את יוסף בידיהם
• האחים רצו לעקור את יוסף ממנין שנים עשר שבטים • היכן גנבו אחי
יוסף את יוסף • האחים יכלו להתנכל ליוסף רק כשהתייחדו בבחינתו •
האחים סברו להרוג את יוסף באופן שיהיו פטורים מדיני אדם • חטא
האחים הוא שהחזיקו את יוסף לאיש פשוט • הקדוש ברוך הוא הצילו
מהכלבים • חשד יוסף באחיו ודדיו שנדגו בו

645. חלומותיו של יוסף

מחלוקת האחים עם יוסף • למה סברו האחים שיוסף הוא "בעל החלומות"
• האחים חששו שיוסף רוצה למלוך על ידי כוחו לצוד במשלים • למה
כפלו אחי יוסף דבריהם – המלוך תמלוך והמשול תמשול • האחים שנו
את יוסף עוד לפני ששמעו את חלומו • מאורעות וחלומות יוסף רמוזים
בשמו • סברת האחים להכריע אם יש אמת בחלומות יוסף • עבודתו
של יוסף הצדיק היא עבודת יום השבת • אף שכל העולם יכין תבואה

- תרקב • שנאו אותו על שגשגה החלום • על ידי החלומות שנאודו גם על דבריו • פתרון חלום יוסף רמוז בתורה • סיבת קריאת ההפטרות של 'וישב' • יוסף חשש מלספר ליעקב עניני גשמייות • אם יעקב אבינו סבר שחלום יוסף הוא דברים בטלים • יוסף הקדים רפואה למלוכה • רק המדבר טוב ראוי לגלותו • האחים דנו ליוסף כנביא שקר • בכונת חלום השיבולים וחלום הכוכבים • חלומות בשמים ובארץ • הכל כלולים ב'חן' של יוסף הצדיק • בחלום השני הוכח שזה נבואה • מה יוסף למד במצרים מחלומותיו • יוסף מעל המזל • ראובן שמע את ה'בת קול' • החלום כמשל • יוסף ידע שחלומותיו עתידין להתקיים • מדוע רק בחלום השני כתוב שהשתחוו ליוסף • חלום טוב מלך טוב ושנה טובה • יעקב ניסה להוציא הקנאה מלב האחים • יוסף הבין מהחלומות שלאביו יש אוכל • יוסף ידע שחלומותיו אמת • החלומות - כנבואה • יוסף צווה בחלומו שעליו לספרו • יעקב והאחים פתרו את החלומות לטובה • יוסף הוכיח שחלומותיו מן השמים • יוסף חלם החלום הראשון פעמיים • יוסף רואה את חלומותיו מתגשמים לפרטיהם • האחים חשדו ליוסף בחנופה • התנהגות אחי יוסף בשני החלומות • הגה - לשון חידוש • החלומות התממשו לפי סדר קיומן • כוונתו האמתית של יוסף בסיפור החלומות • ההשתחוויה ליוסף היתה בשני אופנים • למה נאמר בחלום הראשון "על חלומותיו"? • יוסף התגדל בגשמייות וברוחניות • הנהגתו של יוסף בספרו את החלומות • חלום זה יהיה לפני יהושע בן נון • מדוע שנאו האחים את יוסף על חלומותיו • יעקב ציפה לקיום החלומות על ידי תחיית המתים • יוסף חלם שימלוך על שאר העמים • שני החלומות היו חלוקים זה מזה • יוסף חלם שהגלות תתחיל ב'עבודות אהבה' • ה'דברים בטלים' שבחלום גרמו לשנאה • יוסף רצה שיחזרו בתשובה ויתבטל החלום • יוסף הפר את שתיקתו לדבר צדק • יוסף סיפר לאביו החלום ששיך אליו • המהירות הביאה לשנאה • הכפילות בחלומות יוסף ובחלומות פרעה • המלוכה והממשלה • האחים התקנאו בו מכיון ש"אביו שמר את הדבר" • ממשלה בתוקף ומלוכה מרצון • חיבור וחיוק • כשראו שחלום יוסף אמת קנאו בו • האם יש בחלומות מראה נבואה • יעקב גער ביוסף על פיתרון החלום • יוסף לא פחד לספר לאחיו את חלומו • למה האחים קינאו ביוסף רק בחלום השני • יוסף סיפר במכוון ה'דברים בטלים' • יוסף זכה בשכר ענותנותו

• יוסף סיפר החלומות כדי להימנע מהתנשאות • האחים שנאו את יוסף
על שלא גילה להם כל החלום • מ'חלומותיו' למדו האחים על 'דבריו' •
הכל מונהג בידי הקב"ה • בסיפור החלום יוסף נתכוון להתפייס עם אחיו
• חשיבות החלומות של גדולי ישראל • יוסף חלם מה הסיבה שיהיה רעב
• האחים קנאו רק בחכמתו • קנאת סופרים בחכמה • יוסף רצה שיפתרו
החלום בפיהם • יוסף חלם שמלכותו תהיה לנצח • יוסף לימד שאין
להתנאות במלוכה • הבוא נבוא – במהירות • חלומות מלכים ומושלים
• יוסף הוכיח את אחיו שהם יכולים לטעות • לשיטת יוסף בני השפחות
אינם ראויים למלוכה • רק בפתרון החלום השני הכירוהו

723. יוסף בבור

יהודה היה מובטח ביוסף שינצל מהנחשים • האחים לא ידעו שיש נחשים
בבור • אומנות הנחש • טענת ראובן שאם הוא צנוע ינצל מהנחשים • לא
רצו להרגו במיתה ודאית • בדיני שמים אין דנים עד גיל עשרים, והוא
לא היה בן עשרים • למה הציע ראובן לאחים להשליך את יוסף לבור •
הטעם שהשליכוהו לבור • האחים תלו את הצלת יוסף מהנחשים בכישוף
• הצלה על ידי בטיחון בה' • מי שהוא ריק מן המצוות במה יעמוד נגד
היצר הרע • על ידי הנחשים בבור היה ליוסף כח לסבול את צרותיו • לא
היה בו מים – ולכן לא חשש ראובן להשליכו לתוכו • מה הרוויחו האחים
שזרקו את יוסף לבור, והרי ימות מנחשים • זכותו של אברהם הצילה את
יוסף • כדי להינצל מהנחשים היה צריך מים – כמו הערוד • היכן היו
הנחשים • שלשה מיני בורות • ההצלה בבור • ראובן לא ידע שיש שם
נחשים • אין בו מים שיצילוהו מהנחשים • העוסק בתורה זוכה לשמירה
העליונה • על ידי ההשלכה לבור בטל החיבור בין תפארת דיעקב ליסוד
דיוסף • הם סברו שאונס כמאן דעביד • סברת ראובן שהשליכו לבור •
לא רצו להגביהו ולזכות בו • מי שעושה את המצוות בדרך הרגל – נחשב
לריק מהמצוות • שני בורות היו • נברא לו מעיין בנס בתוך הבור • רמז
בתיבת "בור" • מדוע זרקו את יוסף דווקא לבור עם נחשים

749..... **ראובן ויוסף**

היה זוכה לבנות את בית המקדש בחלקו • ראובן הודה לסברת אחיו אודות חלומות יוסף • ראובן זכה שכן בנו החזיר ישראל לאביהם שבשמים • ראובן חידש שאין דבר עומד בפני תשובה • ראובן לבדו שמע ושאר האחים לא שמעו • ראובן היה נושא את יוסף על כתיפו • ראובן רצה להביא ראיה שלא חטא מתוך חלום יוסף • מה 'שמיעה' שמע ראובן • ראובן חפץ להצילו ללא פרסום מעשיו • שייכות ראובן למכירת יוסף • הייתה כוונתו טובה וישרה לשם שמים • ראובן היה היחיד ששמע את הבת קול • ראובן רצה שלא יתראה עוד יוסף עם אחיו • ראובן הכניס אהבה בקרבו ליוסף להצילו מן האחים • כמה גדולה בחינת המחשבה • אם היה יודע ראובן היה מרים את יוסף על כתפו • אין הדבר תלוי אלא בו • חפץ ליבו היה להשיבו אל אביו בריא ושלם • ראובן רצה להצילם משפיכות דמים • כוונת ראובן להצילו על ידי הבור • בוכות המצוות שקיים יוסף נתפרסם צדקתו ברבים • ראובן נקרא על שם הצלחו את יוסף • קודם עשיית המצוה צריך לעשות תשובה • בתשובה מראה לבד לא תהיה לו תרופה • התביעה – על עצם המכירה, או רק על חוסר הרחמנות? • הוא גרם לאבד נפשות והוא רוצה להציל נפשות • ראובן ראה שיש נחשים ועקרבים בבור והיה סבור שיוסף מת • לשאול לדעת גדול הדור • תשובת המשקל וכשרון המעשה היפך החטא • רוח הקודש מעידה • ראובן פתח דרך תשובה • ראובן הוצרך להוסיף עוד בתשובה • ראובן דיבר מדין מלך • ראובן היה מעוררם לתשובה • יש לאדם לנקות עצמו מכל שמץ של חשד • מדוע רצה יוסף לכבד את ראובן לאחר מיתת יעקב • הבכורה חזרה ליוסף ונתעלה על ראובן

781..... **מכירת יוסף**

האחים לא השתמשו ביוסף • בית דין הורגים בהוראת שעה – ולכן האחים פטורים • מכרו לישמעלים דווקא כיון שהם אחים • ביאור "וידעו" אל תהי בו • פירש שבע שנים ולכן פירש מאביו • יוסף נמכר כדן עבד עברי • המדינים היו סרסורי המכירה • יוסף דאג לכפרה לאחיו • הקב"ה רמו לשבטים על גדלותו של יוסף • באמת לא מתבישים לא מסתירים

מפתח מפורט להיכלא

+ ה'שנאת חינו' עדיין מרקדת בינינו + צערו של יעקב על שנשא שתי
 אחיות + שני ההיתרים במכירת יוסף לעבד + טעם קנאת האחים ביוסף
 + יוסף הצדיק הגדיל את בכיו על עשרה הרוגי מלכות + מהישמאלים
 דרך המדיינים והסוחרים לפוטיפר + מ'עקידת יצחק' מתחייב ש'מכירת
 יוסף' היתה חטא + הישמאלים והמדיינים קנאוהו ומכרוהו בשותפות
 + יעקב הרגיע את חששות מנחמיו + יוסף ירד דווקא על ידי מכירת
 השבטים + רבי עקיבא במקום שכינה + הזכיר 'מצרימה' – שמכירתו
 היה לקיים גזירת ה' + העשירי כנגד יוסף או כנגד ראובן + נשמות אחי
 יוסף ירדו ונתגלגלו ב'עשרה' + קנאתם לשמי + יוסף מרכבה לשכינה +
 ראובן לא הספיק לפדות את יוסף + בעון המכירה נתגלגלו כל הגלויות
 + יוסף ירד ממדריגה למדריגה למצרים + האחים רצו לתקן צורת שור
 דמרכבה + האחים חששו להיות כישמעאל ועשיו + 'פדיון הבן' לכפרה
 על מכירת יוסף + מכרוהו לישמאלים כדי להיפטר ממיתה + למה יוסף
 שם אותם במשמר דווקא שלשה ימים + יוסף חכם וצריך לפדותו בכל
 ממון שבעולם + יוסף נמכר לחשודים ביותר ברציחה + אין אחיו דבעל
 הגס מכירים בניסו + טעם חדש שנמכר יוסף בעד מנעלים + המדיינים
 פגמו במידת יסוד דיוסף + יוסף גרם לאחיו תשובה מאהבה + יוסף רצה
 למרק את חטא האחים + המדיינים היו שלוחי ה' לקיום הגזירה + צירוף
 שור וכרוב שבמרכבה + שילום העון במידה כנגד מידה + ה'חומרא'
 של האחים בפדייתו של יוסף + המכירה לישמעאלים כמכירה לאחד
 מאחיו + האחים היו אנוסים על פי הדיבור + האחים חשבו ליוסף כמורד
 במלכות + יוסף החזיר לאחיו כח התורה + קושי השיעבוד בעון מכירת
 יוסף + מתחילה האחים לא הלכו לדבר מצווה + הדברים הגנוזים שזכינו
 דרך יוסף הצדיק + ביות מצרים מותרת כמכירת יוסף + אם יוסף יהרג
 יעקב אבינו ידע + תביעת עולמים + האחים חשבו ליוסף כנביא שקר +
 עלילות הדם בעון מה? + יוסף ראה במכירתו זכות לאחים + האחים
 לא מכרוהו רק גרמו למכירתו + האחים מכרוהו משום קנאת סופרים +
 זכירת נפלאות ה' מצילה מן הגלות + הגלות הרביעית בעון מכירת יוסף
 + יוסף בכה שלא נמחק חטאם לגמרי + עון מכירת יוסף נפרע בעשרה
 הרוגי מלכות + היכן רמז בתורה שקנו נעליים + האם צריך להשאיר
 את היצר הרע? + לצאת ידי חובת גלות בסיפור גאולת מצרים + האחים

זכו שנתגלגלה המכירה על ידם • יוסף נענש בעצמו על מכירתו • הרעב בעולם לא בא בגרימת האחים • עונש חינוך על שנאת חינוך • השלום מביא למחילת עוונות • יעקב אבינו רצה להציל את רבי עקיבא ממיתת הרוגי מלכות • האחים הבינו שעונשם על המחשבה • השבטים סברו שהם פטורים על השלכת יוסף לבור ומכירתו לעבד • השכינה גלתה מתחילה עם יוסף • השבטים תמחו למה זה באה עליהם עליה במידה, והרי הם עוותו את הדין בשונג • ראובן והאחים התווכחו אם נענשים על מידת האכזריות או שדמו נדרש • לעבד נמכר יוסף • התגדות על הצדיקים – מכירת יוסף שבכל דור • יעקב ביקש למהר את קץ הגלות ונענה • לא בשמים היא • האחים נבחרו מפניו – שיפוטו עור פניו • האחים לא רצו להתחייב ב'שהחינו' • המחשבה והמעשה שבמכירת יוסף • האחים עשו תשובה בכל רגע • השבועה היא התיקון ל'עונש איש ומכרו' • האחים נמלכו למכרו בגלל ישמעאל • המדיינים הסרסורים • מדוע בכה יוסף על אחיו • יוסף הראה לאחיו שמוחל בלב שלם • במכירת יוסף נתכפרה העבדות מחשבון ארבע מאות שנה • האחים סברו שלא יתחייבו על מכירת יוסף כיון שהוא קטן ולא עשו בו מלאכה • מכרו את יוסף למצרים כדי שיהיה המול לרעתו אבל השם משדד המול כרצונו • המרגלים יצאו מהשבטים ולא מיוסף • האחים ידעו שאחד מהם צריך להימכר למצרים • אם יוסף היה מתאפק היה נשלם התיקון • טוב שמכרתם אותי למקום קרוב ולא למקום רחוק • מועד המכירה • ישמעאל אולי ירחם • יישר כוחכם שמכרתם • לשונות החטא מוזכרים בעונש • טעם השבטים במכירת יוסף • התביעה על האחים שלא הודו בטעותם • טעם שסעדו השבטים • כפרת יום הכיפורים לכפר על חטא מכירת יוסף • מדוע חזרו בהם אחי יוסף מקביעתם הנחרצת נגדו • וידוי בלי תירוצים • הוכחה שהאחים דנו רק על פי הדין • השכר והעונש במעשה המכירה • הצלת יוסף על ידי המכירה • עבודת תיקון המידות – בביאור ענין מכירת יוסף • חטא מניעת שימוש חכמים • האמת והטעות במכירת יוסף • לאחר התשובה אין מקום לעצבות • על עצם החטא לא עשו תשובה • מכירת יוסף – אמונה ומידות • עשרת הרוגי מלכות – לכפר על מכירת יוסף • הטעם שמכרוהו בעשרים שקלים • הנמכר נותן דמי פדיון כפרתו למוכרו • המכירה – שורש החטאים של בין אדם לחבירו • הטעם ששינו את

מפתח מפורט להיכלא

דעתם • צירוף הקב"ה למנן • הסכמת האחים לדברי ראובן ולא לדברי יהודה • השבת מכפרת על מכירת יוסף • האחים דנוהו ב'דין תורה' ולא על פי רגשות • האחים עשו תנאי במכירת יוסף

905 טָרֵף טָרֵף יוֹסֵף

צערן של יעקב • יעקב אבינו ראה שאשת פוטיפר עלולה להיות קשורה ביוסף ככלב • מוסיף כח לבנות קומות היסוד • למה אמרו האחים ליעקב 'הכתנת בנך' • מברכת 'המוציא' למדים שאין להרוג את יוסף • 'טרוף טרוף' מלשון ערבוב, שיוסף מערבב את השפע • יוסף עמד בניסיון הקשה, אך בגלל המחשבה נטרף ונטרד • יעקב סבר שיוסף חטא בלשון הרע • יוסף הצדיק נענש במידה כנגד מידה על הדיבה שסיפר על אחיו • ברכה על הגול – תרתי דסתרי • האחים עשו בערמה • רצון האחים לשמור על טהרת ישראל • השכינה הצטרפה עמהם לטובת יעקב אבינו • "חיה רעה אבלתהו" – אשת פוטיפר • מדוע האחים התירו נדרם רק לבסוף • יעקב ירא שירד לגיהנם אחרי מותו להציל את יוסף • האחים השיבו ליעקב שאין ראוי להתאבל על יוסף דחיישינן לשאלה • דאנתו של יעקב – שירד שאולה • יעקב לא התנחם על יוסף מעודל אהבתו אליו יותר מכולם • יעקב מיאן להתנחם אחרי השבעה • יעקב הרגיש בבחינת 'אונן' כל ימי התאבלותו על יוסף • טעם התאבלותו העמוקה של יעקב אבינו על בנו יוסף • יעקב הצטער איך לא הגנה וכותו על בנו • למה בכה יעקב על יוסף יותר מדי • יעקב לא קיבל תנחומין על יוסף כיון שחשש שירד לגיהנם • אבירה דרבים אין לה מנחם • 'וימאן להתנחם' – שמא אין יוסף הולך בדרכי אבות • האחים גרמו שהקב"ה יפסוק הנבואה מיעקב • ניחום האבלים זה את זה • דעת נחמה • ביקש יעקב לישב בשלווה ב'עולם הבא' – קפץ עליו רוגו של יוסף ב'עולם הזה'

931 ירידתו למצרים

קבלת התורה גרמה מירידת יוסף למצרים • ירידה לצורך ניסיון • יוסף הצדיק תלה שבגלל היותו בארץ טמאה נפל ממדרגתו • יוסף הוציא גיטתו הקדושה מפרעה • רמז משמים באמצעות ריח טוב • יוסף הוריד את איצטגניני מצרים • שכינה עימו בכל מקום • לולי הורד יוסף מצרימה

לא היו יוצאים משם • סדר ירידת יוסף למצרים • ה'רוגו של יוסף' בשביל
ה'שלווה' של יעקב • חשבון מדוקדק מן השמים • יוסף הדים למצרים וסייע
לאחיו ללקט הניצוצות • כי למחיה שלחני אלוקים לפניכם – ברוחניות
ובגשמיות • פרנסה ממקור הקדושה מסייעת בעבודת ה' • אם היתה
ליוסף הצדיק הנאה מהבשמים • יוסף נזהר לא לדבר בשפת מצרים •
על כל דבר היה יוסף אומר 'בעזרת השם' • השכינה ירדה למצרים עם
יוסף • ירידת יוסף למצרים במידת הדין • דין וחשבון מדוקדק • שמירת
הברית ממשיכה חיים ויראת ה' • מיוסף למדנו שעל הניזק להרחיק עצמו
• ירידת יוסף למצרים גרמה שפלות לאחים • יוסף ביראתו קידש את
מצרים • יוסף הביא את האחים לשמחה • צדיק ה'כובש' בכח ו'מושל'
ברצון • בזכות יוסף הוציאו ישראל הניצוצות ממצרים • יוסף אסף ר"ב
ניצוצות מקליפת מצרים • יוסף הפך ה'עורף' ליחוד פנים בפנים • רק יוסף
יכל להבניע קליפת מצרים • ה' הראה ליוסף שהוא עימו • קדושת ארץ
ישראל במצרים • ה'מכירה' גרמה ל'הכרה' שלה' המלוכה • שרה ירדה
לגדור את הנקיבות ויוסף את הזכרים • גם במצרים היה לב יוסף קשור
בחז' העולמים • עבודתו של יוסף • יעקב וגבראל רמוז ליוסף על הגלות
והשיעבוד • יוסף פעל שלא תהיה 'עבדות' לישראל • יעקב לא האמין
למדרגה הגדולה של יוסף • יוסף ניצל מהחטא בכח התורה • יוסף עשה
כל מעשיו בשליחותא דרחמנא • יוסף המליך את ה' בעמקי עמקים •
"וישב לאכול לחם" – שמתוך כך יזכו לכוון אל האמת • אי אפשר לבטל
ההרגש לגמרי • בלי יצר הרע אי אפשר אפילו להתפלל • הבטה בפני צדיק
מונעת ההיגדרות לחטא • יוסף הצדיק מתקן במצרים ניצוצות הקדושה
• הקב"ה שלח את יוסף למצרים להכין את הדרך לכלל ישראל • יוסף
עמד בצדקתו במשך כל השנים שהיה לבדו במצרים • אחרי שנעשה
פקיד – ברכת ה' היתה בכל הנכסים • תיקון העיניים הלשון והברית

יפה תואר ויפה מראה 973.....

יוסף היה יפה תואר ויפה מראה וזו הוכחה שלא חטא • יתום מאמא •
הדרת פנים העליונים • אף שאכל רק לחם יבש – היה יוסף יפה תואר •
השליט את יוסף וחדש בו • יופי פנימי וחינוכי • נזהר במה שרובא דאינשי
נבשלים • יופיו הרוחני של יוסף • יוסף לא היה עמל כל כך • ההידור

והיופי של כל העולם • בן תורה צריך להיראות מכובד ובגבול • יוסף
נשתבח בכפלים • יוסף היה טרוד ובהול מאד בעסקי אדוניו • למי מצוה
להתייפות • הטעם שיוסף היה מייפה את עצמו • "קדקוד שיער מתהלך
באשמו" • הכנות דקדושה • שלמותו של יוסף • יוסף התקין עצמו בשלשה
דברים ובכך נתעלה • הכל היה כלא נחשב אצלו וכאילו לא ידע • תואר
ה'דיקנא קדישא' • מראות מעולם העליון • הראיה שיוסף לא נכשל
בעבירה • הכנה להשראת השכינה • יוסף היה מסלסל את החיצונים
להפיצם החוצה • יפה תואר ובר חכים • להמתין את המסך המבדיל
אשר עומד לנגדו • יוסף לא הרגיש שום צער ועגמה בלבבו • נושא בעול
עם חבירו • היה צריך להיות מלך בכל המצבים מבלי שינוי • הקב"ה
דקדק עם יוסף הצדיק כחוט השערה • יוסף תיקן ניצוצות אדם הראשון
• יוסף התעורר לשוב גם על חטא כחוט השערה • היה טבעו של נקבה
• יוסף מסלסל בשערו ומכוון הכל לקדושה • גירסא לא פסקא מן פומיה
• נזהר מגיעולי מצרים • יוסף בא מצרים כדי לפרסם אלוקותו יתברך •
יוסף היה תמיד רואה יפה • ניסיון גדול שבוה יוכה לשלימות נפשו • יוסף
קישט ויפה את עצמו ברוחניות • סבר שתלמיד חכם וירא שמים צריך
להיראות יפה • אהבת אמיתתה של תורה מפסיקה כל תאוות גשמיות

מעשה דאשת פוטיפר.....1005.

חטא כפול לפוטיפר • אשת פוטיפר רצתה ללמדו לשונה • העומד בניסיון
נותנים לו כח לפרנס אחרים • יוסף אמר בשפתיו את מגיעתו • התגבר
על יצרו גבורה שאין למעלה ממנה • טענותיו השכליות של יוסף • טעמא
דהתירא עדיף • לא רצה עולם הבא שיבוא על ידי ניסיון כזה • מאין שאב
יוסף את כוחו • יוסף התכוין להבעיר אש התאוה ולגבור עליה • אותיות
יוס"ף לא נמצא בשאר השבטים • יוסף מסר לה שד בדמותו • נתכוונה
לשם שמים • הקב"ה עוזר שלא יכשל בעבירה • עקשנות הניסיון ועצה
כנגדו • בתחילה רמזה ואחר כך תבעה בפה • הוכחה שלא דיבר לשון
הרע מכך שעלה לגדולה • יוסף משכנע את אשת פוטיפר שתעזובו •
מלאכי קדושה באו לסייעו מאשת פוטיפר • קודם כל – לזמן! • נעימותו
של יוסף • "איש אודה חכמה ישמח אביו" • יוסף דבק בפנימיות מעשיו
לאביו שבשמים כיעקב אביו • כשיעור דבריה היה שיעור הסירוב של

יוסף • על ידי האמת וכה לשמירה מידת צדיק יסוד עולם • יוסף הצדיק נותר במורא עבדות מאדונתו על אף קרבתה עליו • התכוון לעשות הכנות להתעוררות העבירה כדי שיפרוש ממנה • יוסף לא רצה שום קשר עם אשת פוטיפר – אפילו בדיבור • יוסף הצדיק למד ממידת "יום" שתכלית הלילה הוא לטובה • יוסף היה גם במקום שבעלי תשובה עומדין • בדיבור רע שמוציא האדם – משאיר רושם • העוסק בחשבון אינו יכול להרהר בתורה • כל הגדול מחבירו יצרו גדול ממנו • פני יוסף האירו מפני שהרוויח הרבה • יוסף קיבל על עצמו שלא לשקר • כיון שמשל בכל – וחה דעתו • יוסף ידע מה יהיה בעולם הבא • יוסף וכה ל"ן באורים ותומים בזכות שלא חטא • ענין הגניבה • עדיין לא נסתרס כדי שיאמין לדבריה • אשת פוטיפר תפשה את יוסף בציצית • סדר הפיתוי של אשת פוטיפר • לא היה שם איש – והיה חשש יחוד • אשת פוטיפר באה בטענה שאין שכר ועונש לעתיד לבוא • הסטרא אחרא בעצמה באה לפתות את יוסף הצדיק • להנצל מיצר הרע על ידי השקפה של גדלות • ברח לחרון כדי שלא ישלוט עליו היצר הרע • יוסף אינו צריך חומה • אם אינו חשוד על הגול – אינו חשוב על העריות • דמות דיוקנו של אביו • פוטיפר נתנו בבית הסודר להראות לאשתו שהוא מאמין לה • מהו פיתוי של היצר הרע • יהרג ואל יעבור בבן נח • סיפרה לבני ביתה להראות להם שהאמת איתה • תאוותה של אשת פוטיפר היה עונש מן השמים ליוסף • אי אפשר לחטוא במויד אם לא חטא קודם בשונג • יוסף צייר דמות דיוקנו של אביו כדי להינצל • אשת פוטיפר אמרה לו שכונתה לשם שמים • חשבה שהוא מתנאה • נכנס לעשות מלאכתו בתוך הבית דוקא • רק היצר הרע בא שוב ושוב • לא מצא עצמו במדריגת איש למסור נפשו • לאחר שהתחיל ראה שיש לו חרטה • ב' מיאונים במיאון יוסף – מצד הדין ומצד המוסר • גם בשעה שברח – עדיין כיבד את גבירתו • מדוע נתנסה יוסף באשת פוטיפר • כיון ששינה בגדיו נתנסה באשת פוטיפר • תפסה בבגדי כהונה שהיו עליו • היצר מסית לאדם ומראה לו שהוא מצוה • הלך כדרכו בבטחו שהשם ישמור אותו • ביאור המחלוקת אם נכנס לעשות מלאכתו או צרכיו • תחבולות היצר הרע • אם לא ישבור תאוותו – לא יוכל להיות מושל • תיקן בגדיו כדי שישמעו לו • בשעת ניסיון – יש לברוח • מדוע לאחר שהתגבר יוסף על יצרו יצא החוצה • כיון שלא היה

מפתח מפורט להיכלא

מפתח מפורט להיכלא

שם איש – למה תיקן בגדיו? • אם היה יוסף חוטא היה נחרב העולם • בגלל הקישוט – התאוותה אליו • כדי להרגיעה – גנב דעתה שכוונתו לעבירה • אצלו נחשב לחטא גדול • נענש במידה כנגד מידה שחשד את השבטים בעריות • אשת פוטיפר חלתה מאהבתה ליוסף • ויחזק ה' את לב יוסף • יצר טוב מציע פעם אחת ויצר הרע בלי הרף • רמו שתפסה אותו בציציותיו • מדוע הציל הקדוש ברוך הוא את יוסף מהחטא • דרך היצר להסית כאילו הוא דבר מצוה • ה'אות' של שבת ושל מילה • יוסף לא רצה לכלול אותה עמו אפילו בדיבור • כל כוונתו הייתה רק להפטר ממנה • לולי עזרת הקב"ה לא היה יכול לעמוד נגד תחבולותיה • נקרא 'מנשה' להזכיר לו את המעשה עם אשת פוטיפר • יוסף נס החוצה בנחת • בזכות התגברות יוסף היה כח לישראל במצרים • רצתה שישכב עמה בלא תשמיש ויתגבר, ויהיה לו שכר לעולם הבא • אם לא היה מסכן את עצמו, היה נהנה מהעבירה • נכנס כדי שיהיה בצנעא ויעבור ולא יהרג • אף שכבר לא שמע אליה, לא רצה להיות בניסיון • פיתתה אותו שיעשה עבירה כדי שיוכל לעשות תשובה • יוסף הראה את עצמו כאנשי מצרים כדי שיוכל להשפיע עליהם • אכן השתיה מושתתת על י"ב שבטים • על ידי שחשב מחשבה בלתי נכונה תפסה אותו • יש לקיים מצוות ה' כי כך הלב מבין • לכל מילה שמוציא מפיו יש רושם • ביאור טענת אשת פוטיפר ליוסף • כאן אין עשה דוחה לא תעשה • כוונת יוסף להמתיק הדינים • יוסף הצדיק לא ראה שהשכינה שרויה בתיבת "איש" • השוגג בא מחמת המויד שבתחילה • הקב"ה מדקדק עם צדיקים כחוט השערה • תפסה בציציותיו שמותרות בכלאיים • מעלת יוסף שבסוף מנעו הקב"ה מעבירה • אותו היום היה שבת שאין המלאכה מתקיימת • לא היה צריך לעצה של "שמע" • בגדו נשאר קרוע בידי אשת פוטיפר • כיוונה לעשות עבירה לשמה, כמו ביבוס • לא שייך שכר על השמירה ממצוות לא תעשה • יוסף רצה לצאת ידי שמים • להיות עמה – בעולם הבא • אם הצלחתו היתה בדרך הטבע – היה יכול לחטוא • אמר שיש עליו חן – להראות שיש לו יראת שמים • עמידתו בניסיון – מעל לדרך הטבע • יוסף הצדיק נמנע מעבירה מחמת יראתו מהבורא • טענת יוסף לפרעה • הטעם שאשת פוטיפר לא חששה לומר לו מה עשה לה יוסף • יצא לחוץ – כדי שיהיה עליו מורא • מתוך שנהג בצדקות – הניח אדוניו כל אשר לו בידו • לעתיד

לכוא מראים לכל אחד תמונות ממעשיו בעולם הזה + היא טענה שהוא ירא מאדוניו ולא מאלוקיו + השכינה היתה עמו ולא חשש ליחוד + 'לשכ"ב' אותיות 'שכל"ב' + איך נשא יוסף את בת פוטיפרע שהיתה מצרית + כיצד 'הוכיחה' אשת פוטיפר באיולתה כי יוסף אינו ירא שמים + יוסף לא נמנע משום מורא פוטיפר + אם היה חוטא – היה מאבד את האות ה' של "יהוסף" + טענתה שיהיה לו שכר אם ישכב עמה בלא תשמיש + ליוסף היה ניסיון כלפי עצמו, וניסיון כלפי עם ישראל + טענתו שיש כאן גם בין אדם לחבירו וגם בין אדם למקום + רמוזה לו שהוא ת"ח שיכול לשמש ביום ע"י שמאפיל בכסותו + אשת פוטיפר טענה שבני נח נאסרו בגול ולא בעריות + יוסף עסק במלאכתו כדי לבטל את ההרהורים + יסודו של יעקב, "אמת" – עמד לגדו + יוסף סבר שדינו כבן נח שאינו מצוה על מסירות נפש + יוסף האריך בדיבור עמה כדי להגדיל הניסיון + על ידי שדברה יום יום – לא שמע אליה + אמר בלשון יחיד כיון שהוא דינו במיתה ידי שמים, והיא דינה בסייף + כוונתה בתפיסת הבגד שהוא יאמר "שכבה עמי" + לא היה לו אפילו הרהור ויכל לקחת את בתה לאשה + מיאונו של יוסף + לא רצה שתהיה צורתה משותפת בצורתו + יוסף עשה סייג ונמנע גם מחיבוק ונישוק שמותרים בב"נ + שאלת פרעה ליוסף ותשובתו של יוסף + יוסף הצדיק ניצל מהעבירה על ידי שלא הביט אל כח המזלות + נסיונו של יוסף לעומת נסיונות האבות + עשה מידת חסידות באיברים הללו + זכות יוסף עמדה לקריעת ים סוף + טענתו שגם אצלם זהו חטא + הקב"ה מדקדק עם חסידיו כחוט השערה + גדלות המעשים – הניסיון של יוסף הצדיק + אפילו כשעמדה מולו – לא ראה אותה + בניה של רחל ניסן שווה + מדוע ענה יוסף לאשת אדוניו + יוסף הוא השליט כיון ששלט על יצרו + לפי שנוהר מהגול שרוב העולם נכשלים בו, איך יבשל בגילוי עריות + ראייתו של יוסף שלא פגם בברייתו + ביאור הפרשה דאשת פוטיפר